2007-32 i 33-RE

CAUSA 2007-32 i 33-RE

Números de registre: 452-2007 i 453-2007. Recursos d'empara

SENTÈNCIA DEL 25 D'ABRIL DEL 2008

BOPA núm. 41, del 14 de maig del 2008

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 12 d'octubre del 2007, per la representació processal del Sr. Josep M. Bouzas Barranco, mitjançant el qual interposa recurs d'empara contra els autes del 27 d'agost del 2007 i del 20 de setembre del mateix any, dictats pel Tribunal de Corts per haver-se produït una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció en el seu vessant del dret a un procés degut amb totes les garanties, reconegut a l'article 10 de la Constitució i atès que demana al Tribunal Constitucional que admeti a tràmit aquest recurs, que declari la nul·litat de les resolucions objecte de recurs i que retrotregui les actuacions al moment anterior a l'aute del 27 d'agost del 2007 esmentat;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 12 d'octubre del 2007, per la representació processal del Sr. Daniel Grado Alemany, mitjançant el qual interposa recurs d'empara contra els autes del 27 d'agost del 2007 i del 20 de setembre del mateix any, dictats pel Tribunal de Corts per haver-se produït una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció en el seu vessant del dret a un procés degut amb totes les garanties, reconegut a l'article 10 de la Constitució i atès que demana al Tribunal Constitucional que admeti a tràmit aquest recurs, que declari la nul·litat de les resolucions objecte de recurs i que retrotregui les actuacions al moment anterior a l'aute del 27

d’agost del 2007 esmentat;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 88 i 98 c);

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítol sisè;

Vist l’informe del Ministeri Fiscal del 16 de novembre del 2007;

Vist l’aute del Tribunal Constitucional del 20 de desembre del 2007 que va admetre a tràmit la causa, amb efectes suspensius;

Vist l’escrit d’al·legacions presentat, el 21 de gener del 2008, per la representació processal del Sr. Daniel Grado Alemany;

Vist l’escrit d’al·legacions presentat, el 22 de gener del 2008, per la representació processal del Sr. Josep Maria Bouzas Barranco;

Vistes les conclusions formulades, dintre de termini, per les dues parts recurrents i pel Ministeri Fiscal;

Escoltat l’informe del magistrat ponent, Sr. Miguel Herrero de Miñón;

Antecedents

Primer

El 4 de desembre del 2006, la batlle instructora va processar, entre altres, el Sr. Josep Maria Bouzas Barranco i el Sr. Daniel Grado Alemany per dos presumptes delictes majors de furt amb força en les

coses, per efracció i per ús de claus falses (article 199.1 a) del Codi penal) i va acordar la seva presó provisional.

Segon

Una vegada seguits tots els tràmits, la batlle instructora va dictar un aute de conclusió del sumari i va trametre la causa al Tribunal de Corts. D'acord amb l'article 123 del Codi de procediment penal, el Tribunal de Corts va obrir un termini de quinze dies per tal que el fiscal, l'actor civil, el querellant, els defensors i els tercers responsables formulessin el que creguessin convenient.

El 27 d'agost del 2007, quan el termini ja s'havia escolat a bastament, el Ministeri Fiscal va presentar el seu informe en què sol·licitava que es dictés un aute de processament ampliatòri amb caràcter d'urgència.

Tercer

El 27 d'agost del 2007 mateix, el Tribunal de Corts va dictar un aute mitjançant el qual acordava la revocació de l'aute de conclusió del sumari i retornava els autes a la batlle instructora per tal de dictar les ampliacions d'aute de processament oportunes envers els interessats.

Quart

Contra aquest aute la representació processal del Sr. Daniel Grado Alemany va formular un incident de nul·litat d'actuacions per tal com va considerar que com que la petició del Ministeri Fiscal era extemporània, l'aute del Tribunal de Corts vulnerava el dret a la jurisdicció en el seu vessant d'igualtat de les parts i de respecte del principi contradictori en dret penal.

La representació lletrada del Sr. Josep Maria Bouzas Barranco es va adherir a l'incident de nul·litat esmentat i alhora va formular un incident de nul·litat d'actuacions propi.

Cinquè

El 20 de setembre del 2007, el Tribunal de Corts va acordar desestimar l'incident de nul·litat d'actuacions plantejat pel Sr. Daniel Grado Alemany, ja que l'article 123 del Codi de procediment penal dóna la possibilitat de demanar la pràctica de noves diligències sumarials i fins i tot aquesta petició pot ser plantejada a l'acte de la vista oral, sent pràctica habitual acceptada jurisprudèncialment i constitucionalment que els terminis atorgats al Ministeri Fiscal, salvat pel que afecta a la situació personal de l'inculpat o als recursos, no són preclusius i depenen del volum i de la complexitat de la causa.

Així mateix, tampoc s'han vulnerat els principis d'igualtat de la part i de contradicció, atesa la funció assignada per la llei al Ministeri Fiscal i atès que l'aute de processament, excepte pel que fa a les mesures cautelars de caràcter personal i econòmic, no pot ser objecte de recurs.

Sisè

El 12 d'octubre del 2007, les representacions processals del Sr. Josep Maria Bouzas Barranco i del Sr. Daniel Grado Alemany, van presentar, respectivament, sengles escrits d'empara en què manifesten que el Tribunal de Corts, pel fet de considerar el contingut de l'informe del Ministeri Fiscal i la seva petició, presentat de manera extemporània, i del qual no es va donar mai trasllat a les parts i que no van poder manifestar la seva opinió al respecte, ha vulnerat el dret a un procés degut amb totes les garanties, respectant els principis contradictori i d'igualtat entre les parts acusadora i defensora, que han d'operar en tot procés penal i que són garantits per l'article 10 de la Constitució, així com per l'article 6 del Conveni per a la salvaguarda dels drets i de les llibertats fonamentals.

Segons el parer dels recurrents, tant l'aute de processament com la seva ampliació s'han de realitzar tempestivament, és a dir, en el moment oportú per tal que el processat pugui preparar i organitzar la seva defensa. Els recurrents exposen la jurisprudència del Tribunal Superior de Justícia i del Tribunal Constitucional, així com el contingut de l'article 9.4 de la Llei qualificada de la justícia que disposa que "Salvades raons excepcionals que el Batlle o el Tribunal haurà de notificar i motivar, els terminis establerts a les lleis de procediment vinculen per igual a tots els intervinents en qualsevol mena de litigi". Així mateix, els recurrents també remarquen el caràcter crucial de l'aute de processament i de l'aute de conclusió del sumari en el sistema processal andorrà, ja que delimiten, objectivament i subjectivament, l'objecte del judici oral.

Per tant, el termini de quinze dies, establert a l'article 123 del Codi de procediment penal és un termini d'aplicació estricta i preclusiu que vincula per igual a totes les parts i la presentació extemporània de l'informe del Ministeri Fiscal no pot ser justificada o subsanada a posteriori de manera totalment arbitrària, per tal com això seria una discriminació a favor de l'acusació.

Per acabar, els recurrents demanen al Tribunal Constitucional que admeti a tràmit aquest recurs, que declari la nul·litat de les resolucions objecte de recurs i que retrotregui les actuacions al moment anterior a l'aute del 27 d'agost del 2007 esmentat.

Setè

El 16 de novembre del 2007, el Ministeri Fiscal va presentar un informe conjunt, ja que els dos recursos d'empara es formulen en la mateixa causa penal en relació a dos dels encausats i perquè plantejen de manera idèntica les mateixes vulneracions preteses.

En aquest informe, el Ministeri Fiscal recorda, en primer lloc, que la interpretació de la llei ordinària no té abast constitucional i, en segon lloc, que la relació dels fets provats que consten en un aute de processament el batlle n'ha de resumir l'escaient a l'objecte de tipificar uns fets i no poden ser mai objecte de recurs.

Amb caràcter particular, afegeix que el trencament d'un termini processal no pot comportar mai indefensió a cap part. I com molt encertadament diu el Tribunal de Corts en la resolució sobre l'incident de nul·litat d'actuacions, no deixa de ser una certesa que no solament es poden plantejar la pràctica de noves diligències sumarials, sinó que també aquests terminis no han de tenir la consideració de preclusius, ja que depenen del volum i de la complexitat de la causa.

Per tant, el Ministeri Fiscal demana al Tribunal Constitucional que declari la inadmissió a tràmit d'aquests recursos d'empara.

Vuitè

El 20 de desembre del 2007, el Tribunal Constitucional, d'acord amb les disposicions de l'article 34.3 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, que permeten decidir en qualsevol moment de la tramitació acumular varis assumptes en un de sol per raó d'identitat o semblança d'objecte, va acordar acumular el recurs 2007-32-RE amb el recurs 2007-33-RE i va acordar admetre a tràmit la causa, amb efectes suspensius.

Novè

En els seus respectius escrits d'al·legacions, les dues parts recurrents s'oposen al contingut de l'informe del Ministeri Fiscal i reiteren les pretensions adduïdes en els recursos d'empara.

Desè

El 13 de febrer del 2008, el Ministeri Fiscal, el 20 de febrer del 2008, la representació processal del Sr. Daniel Grado Alemany i el 27 de febrer següent, la representació processal del Sr. Josep Maria Bouzas Barranco van presentar els seus escrits de conclusions en què reprodueixen els arguments i les al·legacions contingudes en els seus escrits anteriors.

Fonament jurídic únic

El nucli de la qüestió plantejada rau en determinar si la presentació per part del Ministeri Fiscal de l'informe en què se sol·licitava l'aute de processament pot o no considerar-se extemporani, d'acord amb les previsions de l'article 123 del Codi de procediment penal.

En pro d'una interpretació estricta d'aquest article que suposaria apreciar l'extemporaneïtat de l'informe del Ministeri Fiscal, els recurrents al·leguen l'article 9.4 de la Llei qualificada de la justícia, citat en els antecedents. Per tant, aquest text, com l'article 123 del Codi de procediment penal mateix, han d'interpretar-se sistemàticament a la llum d'altres normes de l'ordenament jurídic com són les lleis relatives al Ministeri Fiscal, com l'article 93 de la Constitució, com la seva pròpia llei reguladora del 12 de desembre de 1996.

D'acord amb l'article 4 de la Llei del Ministeri Fiscal esmentada, aquest "pot també posposar la pràctica de les diligències que consideri oportunes per a l'aclariment dels fets punibles i el descobriment dels responsables". Per tant, correspon al Ministeri Fiscal, dirigir el caràcter inquisitiu del procés penal, la qual cosa explica que en la practica permanent andorrana, el termini peremptori de l'article 123 del Codi de procediment penal no s'apliqui de manera estricta.

A diferència del caràcter del procés civil, en què allò que importa és la satisfacció de pretensions particulars mitjançant actuacions contradictòries, en el procés penal, importa sobretot l'aclariment de la veritat dels fets en garantia de la qual cosa l'actuació del Ministeri Fiscal, orientada a la defensa de l'interès públic, se superposa a l'acció de les parts.

Per consegüent, la qualificació per part del jutge ordinari de la intervenció del Ministeri Fiscal no es extemporània, i, per consegüent, no es pot considerar que s'hagin vulnerat les garanties deduïdes de l'article 10 de la Constitució. Així doncs, aquest recurs d'empara ha de ser desestimat.

DECISIÓ:

En atenció a tot el que s'ha exposat, el Tribunal Constitucional, per l'autoritat que li confereix la Constitució del Principat d'Andorra,

HA DECIDIT:

Primer

Declarar que no s'ha vulnerat el dret a la jurisdicció en el seu vessant del dret a un procés degut amb totes les garanties, reconegut a l'article 10 de la Constitució.

Segon

Desestimar l'empara sol·licitada per les representacions processals respectives del Sr. Josep M. Bouzas Barranco i del Sr. Daniel Grado Alemany.

Tercer

No hi ha condemna expressa en costes.

Quart

Publicar aquesta sentència, d'acord amb el que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

I així, per aquesta sentència nostra, que ha de ser notificada a la representació processal del Sr. Josep M. Bouzas Barranco, a la representació processal del Sr. Daniel Grado Alemany, al president del Tribunal de Corts i al Ministeri Fiscal, ho pronunciem, manem i signem a Andorra la Vella, el 25 d'abril del 2008.

Didier Maus

Carles Viver Pi-Sunyer

President

Vicepresident

Miguel Herrero de Miñón Pierre Subra de Bieusses

Magistrat

Magistrat